

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2544). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ทิพย์ พับบลิชัน จำกัด.
- การศาสนา, กรม. (2544). รายงานการศาสนาประจำปี 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2544.
- กิตติพงษ์ วงศ์สุวรรณ. (2537) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาบัตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กิติมา ปรีดีติลก. (2529). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : อักษราพัฒนา.
- กิตติศักดิ์ ยโสธร, พระ. (2549). การศึกษาบทบาทของพระสาวิบุตรเถระในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- กิริติ ศรีวิเชียร. (2527). อดีต ปัจจุบัน และอนาคตแห่งบทบาทของสังฆมณฑล ในการแสวงหาเส้นทางพัฒนาชนบทของพระสงฆ์ไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- คณะกรรมการการเลือกตั้ง, สำนักงาน.(2542). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เลขาธิการคณะรัฐมนตรี.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน.(2545) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,
- คะนิงนิตย จันทรบุตร. (2532). สถานและบทบาทของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : กลุ่มประสานงานเพื่อพัฒนาสังคม.
- งามพิศ สัตย์สงวน. (2538). สังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จักรพงษ์ ปรานแก้ว. (2541). การศึกษาทัศนะของคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน ในจังหวัดนครสวรรค์. ปริญญาบัตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์. (2525). สังคมวิทยาศาสนา. กรุงเทพฯ : แพร่วิทยา.

- นัตรชัย อรณนันท. (2529). หลักการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก : แผนกเอกสารการพิมพ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- เชาว์ศิลป์ จินดาละออง.(2544,ตุลาคม). ปฏิรูปการศึกษาเพื่อสร้างคน สร้างชาติ. วิทยาจารย์, 100 (7), 16 – 17.
- ดิเรก พลเลิศ. (2533). บทบาทของศึกษาธิการจังหวัดตามโครงสร้างใหม่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ทิตยา สุวรรณชญ. (2527). ความคาดหวังบทบาทของพัฒนาการคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้านและเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ. พระนคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- ธำรง บัวศรี. (2532). ทฤษฎีหลักสูตรออกแบบพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย,มหาวิทยาลัย. (2545). บทคัดย่อวิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- นโยบายและแผน, กลุ่ม.(2548). แผนปฏิบัติการประจำปี งบประมาณ 2548. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1.
- บันลือ พกษะวัน. (2523). การประถมศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร : เอราวัณการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- ประเวศ วะสี. (2540). พระสงฆ์กับการรู้เท่าทันสังคม.กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
- ปราณี เกื้อทอง. (2545). บทบาทของพระสงฆ์ในงานพัฒนาชุมชน : ศึกษากรณีวัดในอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา.มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริม กรุงเทพฯ.
- พนัส หันนาคินทร์. (2524). หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- พวงรัตน์ วิเวกานนท์. (2528). เทคนิคการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พระเทพโสภณ. (2547) ก. พระธรรมทูตสายต่างประเทศ รุ่นที่ 9. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

- . (2547) ข. พระธรรมทูตสายต่างประเทศ รุ่นที่ 10. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาจิตติภัทร อจลธมโม. (2537). การศึกษาบทบาทของพระอานนทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพระพุทธศาสนา มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาวุฒิกรณ์ วุฒิกรโณ. (2543). ศึกษาเทคนิคและวิธีการเผยแผ่พุทธธรรมของพระราชมุนี. ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาธรรมนิเทศ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหานุกุลเลิศ ธรรมทสุลี. (2543). ศึกษาวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระราชวิทยาคม. ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาธรรมนิเทศ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาสนธิ์ สนุกโร. (2544). การศึกษาบทบาทของพระมหากัจจายนเถระในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพระพุทธศาสนา มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาสัญญา ปญฺญานิโก. (2543). การศึกษารูปแบบและแนวทางในการเผยแผ่พุทธธรรมของพระครูพิศาลธรรมโกศล . วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาธรรมนิเทศ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาสุชนา โรจนญาโณ. (2540). การศึกษาบทบาทของพระมหาโมคคัลลานเถระในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา. ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพระพุทธศาสนา มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระราชมุนี(ป.อ.ปยุตฺโต). (2527). สถาบันสงฆ์กับสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง.
- พระวิสุทธิภัทรธาดา. (2547). พระราชบัญญัติคณะสงฆ์และกฎหมายเถรสมาคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
- พระศรีวิสุทธิโมลี. (2516). พระพุทธศาสนากับการศึกษาในอดีต. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ประยูรวงศ์.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2544). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือราชภัฏพระนคร.

- พินิจ เพ็ชรดารา. (2545). บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามการรับรู้ของ
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ไพฑูรย์ ลินลารัตน์. (2527). การอุดมศึกษากับสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชนิกร เศรษฐ. (2528). สังคมวิทยาชนบท. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ :
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). ประกันคุณภาพการศึกษาทุกคนทำได้ไม่ยาก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช กรุงเทพฯ.
- ล้วน สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วรรณณี ภาณุวัฒน์สุข. (2543). บทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาตามการรับรู้
ของ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). การจัดสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม
ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุ
ภัณฑ์.
- วินิจ เกตุจำ. ม.ป.ป. การบริหารการศึกษา. เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาการบริหาร
วิชาการ. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ไวยรัช เจียมบรรจง. (2529). จิตวิทยาสังคม เล่ม 2. นนทบุรี : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์ปาก
เกร็ด.
- ศิริพรรณ ทองจินดา. (2540). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนกับการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัด
กาญจนบุรี. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์คุรุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการ
บริหารการศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2527). ทฤษฎีและปฏิบัติการทางจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์อักษรวัฒนาพานิชย์,

- สัจด์ อุทรานันท์. (2529). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มิตรสยาม.
- สนอง เครือมาก และคนอื่นๆ. (2530). คู่มือสอบครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่. กรุงเทพมหานคร : สยามศิลป์.
- สมคิด บางโม. (2544). สรุปสาระสำคัญและตัวบท พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542., กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏพระนคร.
- สมชาย เทพแสง. (2544, กรกฎาคม). การปฏิรูปการศึกษาคือการปฏิรูปจิตและวิญญาณ. วิทยาจารย์. 100 (4) ,27.
- สมพร เทพสิทธิ์า.(2534). การพัฒนาเศรษฐกิจกับบทบาทของพระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ : สมชายการพิมพ์.
- สุธีระ ทาตะวนิชย์. (2534) การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. เอกสารประกอบการเรียนวิชาบริหาร. ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุพัตรา สุภาพ. (2538). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรพล สุวดีกุล. (2545). ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการพัฒนา การศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุนทร กุญชร. (2545). บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ส่งเสริมการจัดการศึกษา, กลุ่ม. (2548). การพัฒนากระบวนการเรียนรู้โรงเรียนวิถีพุทธ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1.
- หลวงชาญ. (2543, พฤศจิกายน). ย้อนอดีตการศึกษาของเรา. วิทยาจารย์, 99 (8) :42 - 43 .
- เหลือ เอกตะคุ. (2542). บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อดุลย์ ดันประยูร. (2539). สังคมวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไอลิเดียนสโตร์.
- อนุศักดิ์ สมิตสันต์. (2540). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.

อนันต์ วิริยพิณิจ. (2525). บทบาทพระสงฆ์กับการพัฒนาชุมชน.สถาบันไทยศึกษา.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เอกชัย กี่สุขพันธุ์. (2527). หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : อนงค์ศิลปการพิมพ์.

อุทัย ธรรมเดโช. (2531). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2537). การวางแผนการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วน เอสดี.เพรส.

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ภาคผนวก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

//

สำนักงานบริหารและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

สำนักงานบริหารและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ภาคผนวก ก

รายชื่อโรงเรียนขอความอนุเคราะห์
ทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

รายชื่อโรงเรียนขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

รายชื่อโรงเรียน	
1. โรงเรียนอนุบาลหนองแซงฯ 2. โรงเรียนวัดหนองกะทาคู 3. โรงเรียนวัดหนองกบ 4. โรงเรียนวัดหนองทางบุญ 5. โรงเรียนวัดหนองสองห้อง 6. โรงเรียนวัดอุตะเถา 7. โรงเรียนวัดไถ่เส้าฯ 8. โรงเรียนวัดบ้านใหม่ 9. โรงเรียนวัดหนองกิบม้า 10. โรงเรียนวัดหนองสีดา 11. โรงเรียนวัดเขาดิน 12. โรงเรียนวัดหนองหัวโพ 13. โรงเรียนหนองแซงวิทยา 14. วัดหนองพลับ	16. วัดหนองกบ 17. วัดหนองทางบุญ 18. วัดหนองสองห้อง 19. วัดอุตะเถา 20. วัดไถ่เส้าฯ 21. วัดบ้านใหม่ 22. วัดหนองกิบม้า 23. วัดหนองสีดา 24. วัดเขาดิน 25. วัดหนองหัวโพ 26. วัดเขาไกรลาส 27. วัดท่าราบ 28. วัดหนองกวางโจน 29. วัดจิ้งวาม

15. วัดหนองกระธาตุ	30. วัดม่วงหวาน

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์การเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

สำนักงานบริหารและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

สำนักงานบริหารและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

บทบาทของพระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียน เขตอำเภอเมือง
สระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของพระสังฆาธิการ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้อำนวยการสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียน เขตอำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 จำนวน 40 ข้อ

2. ขอความกรุณาท่านได้โปรดตอบข้อคำถามทุกข้อ

3. ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ จะไม่กระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด โดยผู้วิจัยจำแนกผลมาใช้ในการวิจัยเท่านั้น

4. การตอบแบบสอบถามของท่านเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้

ขอขอบพระคุณอย่างสูงในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

สมพร ปากกระพอก

บัณฑิตศึกษา (ภาคพิเศษ) สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ตอนที่ 1

เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของพระสังฆาธิการ

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ☐

หน้าข้อความที่ตรงกับตัวท่าน

1. ตำแหน่งในวัด

- ☐ เจ้าอาวาส
- ☐ รักษาการเจ้าอาวาส

2. จำนวนพรรษา

- ☐ 5 – 10 พรรษา
- ☐ 11 – 20 พรรษา
- ☐ 21 – 30 พรรษา
- ☐ 31 – 50 พรรษา
- ☐ 50 พรรษา ขึ้นไป

3. อายุ

- ☐ ต่ำกว่า 30 ปี
- ☐ 30 – 39 ปี
- ☐ 40 – 49 ปี
- ☐ มากกว่า 50 ปีขึ้นไป

4. ระดับการศึกษาทางโลก

- ☐ ต่ำกว่า ปริญญาตรี
- ☐ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

5. ระดับการศึกษาทางธรรม

- ☐ ไม่มีวุฒิการศึกษาทางธรรม
- ☐ ระดับนักธรรม.....(โปธการ)
- ☐ ระดับเปรียญการศึกษา.....ประโยค (โปธการ)
- ☐ อื่น ๆ โปธการ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ดำเนินการสถานศึกษา

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับตัวท่าน

1. เพศ

- ☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 30 ปี

☐ 30 – 39 ปี

☐ 40 – 49 ปี

☐ 50 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2

บทบาทของพระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียน
เขตอำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1

คำชี้แจง

แบบสอบถามได้กำหนดการปฏิบัติตามบทบาทของพระสังฆาธิการในการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาในโรงเรียน ไว้ทางซ้ายมือและมีตัวเลขแสดงระดับการปฏิบัติงานทางขวามือ ให้

ท่านพิจารณาว่างานหรือบทบาทแต่ละข้อนั้นพระสังฆาธิการได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมากน้อยเพียงใด เมื่อพิจารณาแล้วให้ทำเครื่องหมายถูก (/) ลงในช่อง “ระดับการปฏิบัติ” ให้ตรงกับตัวเลขที่ต้องการ ซึ่งมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง การปฏิบัติตามบทบาทของพระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การปฏิบัติตามบทบาทของพระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การปฏิบัติตามบทบาทของพระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การปฏิบัติตามบทบาทของพระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียน อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การปฏิบัติตามบทบาทของพระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามตอนที่ 2

ข้อที่	บทบาทของพระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1

0	การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมวันสำคัญ ทางพระพุทธศาสนากับทางโรงเรียน.....	.....	.../...	.....	.....	.....
00	การจัดพระสงฆ์มาร่วมสอนวิชา พระพุทธศาสนาในโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.../..

จากตัวอย่างข้อ 0 ท่านทำเครื่องหมาย / ในช่องระดับการปฏิบัติมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าพระสังฆาธิการได้ปฏิบัติตามบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียน และได้ดำเนินกิจกรรมนั้น อยู่ในระดับมาก

จากตัวอย่างข้อ 00 ท่านทำเครื่องหมาย / ในช่องระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าพระสังฆาธิการได้ปฏิบัติตามบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียน และได้ดำเนินกิจกรรมนั้น อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	บทบาทของพระสังฆาธิการในการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1

	1. ด้านการประพฤติปฏิบัติตน					
	1.1 การประพฤติปฏิบัติต่อตนเอง					
1	การปฏิบัติตนให้เป็นที่น่าเลื่อมใสของนักเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
2	การปฏิบัติตนให้เป็นที่พึงของนักเรียน	.	.	.	.	.
3	การปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
4	การปฏิบัติกิจวัตรของพระสงฆ์อย่างสม่ำเสมอ	.	.	.	.	.
		.....	.....	.....	.....	.....
5	1.2 การประพฤติปฏิบัติต่อประชาชน	.	.	.	.	.
6	การสงเคราะห์ประชาชนด้านจิตใจ	.....	.....	.....	.....	.....
7	การส่งเสริมให้ประชาชนทำบุญทำกุศล	.	.	.	.	.
8	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน					
	การทำหน้าที่อบรมสั่งสอนประชาชน	.....	.....	.....	.....	.....
		.	.	.	.	.
	2. ด้านการอบรมสั่งสอนพุทธศาสนาใน	.....	.....	.....	.....	.....
9	โรงเรียน	.	.	.	.	.
	2.1. ด้านการอบรมสั่งสอน	.....	.....	.....	.....	.....
10	2.1.1 หลักสูตร	.	.	.	.	.
11	การมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนในการวิเคราะห์	.....	.....	.....	.....	.....
	หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับวิชาพระพุทธศาสนา	.	.	.	.	.
12	การมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนในการพัฒนา					
	หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับวิชาพระพุทธศาสนา					
	การนำเนื้อหาในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับวิชา					
	พระพุทธศาสนาไปใช้ในการเรียนการสอน					
	การเสนอแนะให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรที่	.....	.....	.....	.....	.....
	เกี่ยวข้องกับวิชาพระพุทธศาสนา	.	.	.	.	.
		.....	.....	.....	.....	.....
		.	.	.	.	.
		.....	.....	.....	.....	.....
		.	.	.	.	.
		.....	.....	.....	.....	.....
		.	.	.	.	.

		.....	.....	.....	.....	.....
		.	.	.	.	.
ข้อที่	การปฏิบัติตามบทบาทของพระสังฆาธิการ ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
13	2.1.2 วิธีการสอน					
14	การนำวิธีการสอนที่หลากหลายมาใช้	.....	.....	.....	.....	.....
15	การสอนโดยยึดนักเรียนเป็นสำคัญ	.	.	.	.	.
16	การนำสื่อมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	.....	.....	.....	.....	.....
	การสอน	.	.	.	.	.
	การจัดกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข	.....	.....	.....	.....	.....
		.	.	.	.	.
17	2.1.3 การวัดและประเมินผล	.....	.....	.....	.....	.....
18	การใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	.	.	.	.	.
19	การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดและ					
20	ประเมินผล	.....	.....	.....	.....	.....
	การวัดผลก่อนเรียนและหลังเรียน	.....	.	.	.	.
	การวัดและประเมินผลโดยยึดจุดประสงค์ของหลักสูตร	.....	.....	.....	.....	.....
		.	.	.	.	.
21	2.2. ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	.....	.....	.....	.....	.....
22	2.2.1 การให้คำแนะนำ	.....	.....	.....	.....	.....
23	การแนะนำให้นักเรียนกล้าแสดงออกในสิ่งที่ดี	.	.	.	.	.
24	การให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมกับทางโรงเรียน					
	การแนะนำให้นักเรียนนำหลักพระพุทธศาสนา	.....	.....	.....	.....	.....
	มาใช้ในชีวิตประจำวัน	.	.	.	.	.

	การแนะนำในการจัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม กับทางโรงเรียน	..... .	..... .	..... .	..... .	..... .
		..... .	..... .	..... .	..... .	..... .
ข้อที่	บทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
25	2.2.2 การให้คำปรึกษา การให้คำปรึกษากับนักเรียนในการเรียนวิชา พระพุทธศาสนา	.....	.....	.....	.....	.....
26	การให้คำปรึกษาด้านจิตใจกับนักเรียน	.	.	.	.	.
27	การให้คำปรึกษากับทางโรงเรียนในการแก้ไข ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรม	.....	.....	.....	.....	.....
28	การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ปรึกษาทั้งในและ นอกเวลาเรียน	.....	.	.	.	.
29	2.2.3 การสนทนาธรรม	.....	.....	.....	.....	.....
30	การสนทนาธรรมเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับ นักเรียน	.	.	.	.	.
31	การนำหลักการของพระพุทธศาสนามาสันทนา ธรรมกับนักเรียนเป็นประจำ	.....	.....	.....	.....	.....
32	การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น	.	.	.	.	.

	เกี่ยวกับข้อธรรมะในระหว่างสนทนาธรรม การร่วมเป็นวิทยากรในการอบรมนักเรียนด้าน คุณธรรม จริยธรรมกับทางโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
		.	.	.	.	.
		.....	.....	.....	.....	.....
		.....	.....	.....	.....	.....
		.	.	.	.	.

ข้อที่	บทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
33	2.2.4 การตอบปัญหาข้อข้องใจ การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามปัญหาด้านต่างๆ เป็นประจำ	.....	.....	.....	.....	.....
34	การส่งเสริมให้นักเรียนนำหลักพระพุทธศาสนามาใช้ ในการแก้ปัญหา	.	.	.	.	.
35	การเสนอแนะให้ทางโรงเรียนติดตั้งตู้เพื่อให้นักเรียน ได้แสดงความคิดเห็นและปัญหาต่างๆ	.....	.....	.....	.....	.....
36	การร่วมมือกับทางโรงเรียนในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน	.	.	.	.	.
37	2.2.5 การแสดงธรรม	.....	.....	.....	.....	.....
38	การแสดงธรรมให้กับนักเรียนเนื่องในวันสำคัญทาง พระพุทธศาสนาทุกครั้ง	.	.	.	.	.
39	การจัดทำเอกสารเผยแพร่ข้อธรรมะให้กับนักเรียน	.....	.....	.....	.....	.....

40	การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสนทนา การตอบ ข้อปัญหาในระหว่างการแสดงธรรม การนำเสนอเนื้อหาวิชาที่สอนมาแสดงธรรมกับนักเรียน เป็นประจำ	.....	.....	.....	.....	.....
		.	.	.	.	.
		.....	.....	.....	.....	.....
		.	.	.	.	.
		.....	.....	.....	.....	.....
		.....	.....	.....	.....	.....
		.	.	.	.	.

ภาคผนวก จ

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเครื่องมือในการวิจัย
(การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือและการหาค่า I.O.C.)
(Index of Item – Objective Congruence)

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเครื่องมือในการวิจัย
(การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือและการหาค่า I.O.C.)

เรื่องบทบาทของพระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียน
เขตอำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างตามระดับความคิดเห็น ดังนี้

- + 1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามวัดตรงกับจุดประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามวัดตรงกับจุดประสงค์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามวัดไม่ตรงกับจุดประสงค์

จุดประสงค์ที่	ข้อความคำถามที่	ผลการพิจารณา		
		+ 1	0	- 1
1. ด้านการประพฤติปฏิบัติตน	1. การปฏิบัติตนให้เป็นที่น่าเลื่อมใสของนักเรียน.....	....	....	....
1.1 การประพฤติปฏิบัติต่อตนเอง	2. การปฏิบัติตนให้เป็นที่พึงของนักเรียน.....	....	....	....
	3. การปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน.....	....	....	....
	4. การปฏิบัติกิจวัตรของพระสงฆ์อย่างสม่ำเสมอ.....	....	....	....

1.2 การประพฤติปฏิบัติต่อประชาชน	5. การสงเคราะห์ประชาชนด้านจิตใจ ..... 6. การส่งเสริมให้ประชาชนทำบุญทำกุศล ..... 7. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน..... 8. การทำหน้าที่อบรมสั่งสอนประชาชน	....	....	....
2. ด้านการอบรมสั่งสอนพุทธศาสนาในโรงเรียน	9. การมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนในการวิเคราะห์หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับวิชาพระพุทธศาสนา ..... 10. การมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนในการพัฒนาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับวิชาพระพุทธศาสนา ..... 11. การนำเนื้อหาในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับวิชาพระพุทธศาสนาไปใช้ในการเรียนการสอน..... 12. การเสนอแนะให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับวิชาพระพุทธศาสนา	....	....	....
2.1. ด้านการอบรมสั่งสอน		..	..	..
2.1.1 หลักสูตร		....	....	....
		..	..	..
		....	....	....
		..	..	..
		....	....	....
		..	..	..
จุดประสงค์ที่	ข้อคำถามที่	ผลการพิจารณา		
		+ 1	0	- 1
2.1.2 วิธีการสอน	13. การนำวิธีการสอนที่หลากหลายมาใช้..... 14. การสอนโดยยึดนักเรียนเป็นสำคัญ ..... 15.การนำสื่อมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน... 16.การจัดกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง	....	....	....
		....	....	....
		....	....	..
		..	..	..
		....	....	....
		..	..	..

	และมีความสุข			
2.1.3 การวัดและประเมินผล	17. การใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ..... 18. การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล ..... 19. การวัดผลก่อนเรียนและหลังเรียน ..... 20. การวัดและประเมินผลโดยยึดจุดประสงค์ของ หลักสูตร	....	....	....
2.2. ด้านการเผยแพร่ พระพุทธศาสนา 2.2.1 การให้คำแนะนำ	21. การแนะนำให้นักเรียนกล้าแสดงออกในสิ่งที่ ดี..... 22. การให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมกับทางโรงเรียน ..... 23. การแนะนำให้นักเรียนนำหลักพระพุทธศาสนา มาใช้ในชีวิตประจำวัน ..... 24. การแนะนำในการจัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรมกับ ทางโรงเรียน	....	....	....

จุดประสงค์ที่	ข้อคำถามที่	ผลการพิจารณา		
		+ 1	0	- 1
2.2.2 การให้ คำปรึกษา	25. การให้คำปรึกษากับนักเรียนในการเรียนวิชา พระพุทธศาสนา ..... 26. การให้คำปรึกษาด้านจิตใจกับ นักเรียน..... 27. การให้คำปรึกษากับทางโรงเรียนในการแก้ไข ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรม..... 28. การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ปรึกษาทั้งในและนอก เวลาเรียน	....	....	....
2.2.3 การสนทนาธรรม	29. การสนทนาธรรมเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับ นักเรียน..... 30.การนำหลักการของพระพุทธศาสนามาสนทนาธรรม กับนักเรียนเป็นประจำ ..... 31. การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับข้อธรรมะในระหว่างสนทนาธรรม ..... 32. การร่วมเป็นวิทยากรในการอบรมนักเรียน ด้านคุณธรรมจริยธรรมกับทางโรงเรียน	....	....	....
2.2.4 การตอบปัญหาข้อข้อ ใจ	33. การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามปัญหาด้านต่าง ๆ เป็นประจำ	....	....	....

	..... 34. การส่งเสริมให้นักเรียนนำหลักพระพุทธศาสนา มาใช้ในการแก้ปัญหา ..... 35. การเสนอแนะให้ทางโรงเรียนติดตั้งตู้เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและปัญหาต่างๆ ..... 36. การร่วมมือกับทางโรงเรียนในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ..... •	.. ..	.. ..	.. ..

จุดประสงค์ที่	ข้อคำถามที่	ผลการพิจารณา		
		+ 1	0	- 1
2.2.5 การแสดงธรรม	37. การแสดงธรรมให้กับนักเรียนเนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาทุกครั้ง..... 38. การจัดทำเอกสารเผยแพร่ข้อธรรมะให้กับนักเรียน .. 39. การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสนทนา การตอบข้อปัญหาในระหว่างการแสดงธรรม ..... 40. การนำเนื้อหาวิชาที่สอนมาแสดงธรรมกับนักเรียนเป็นประจำ	....	....	....

สำนักงานบริหารและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ภาคผนวก ข

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ระดับช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3)

ระดับช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6)

4. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

4.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

4.1.1 สาระการเรียนรู้

สาระที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบด้วย

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

สาระหลักนี้เป็นความคิดรวบยอดที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ปรัชญา ประวัติศาสตร์ สังคมวิทยา มานุษยวิทยา ที่มุ่งศึกษามาตรฐานความประพฤติของพลเมืองและการยกระดับภาวะทางจิต ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะเกี่ยวกับจริยธรรม คุณธรรม ที่ว่าด้วยหลักความประพฤติของคนดีและอุดมคติตามแนวความเชื่อของศาสนาที่ตนนับถือ

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงต้องให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้และ ประสบการณ์เกี่ยวกับหลักจริยธรรม คุณธรรมในการควบคุมความประพฤติ สามารถนำความคิด ความเชื่อและความศรัทธาทางศาสนาเป็นแนวทางให้ผู้เรียนมีอุดมคติในการดำเนินชีวิตและ ปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา เพื่อพัฒนาตนให้เป็นคนดี บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและ สิ่งแวดล้อมให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข

ตารางที่ 2.1 สาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาในระดับประถมศึกษา

หัวข้อเรื่อง	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
1. ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา	◆ พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย	◆ พระพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย	◆ พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทย
- พุทธประวัติ	◆ พุทธประวัติ ▶ ประสูติ ▶ ตรัสรู้ ▶ ปรีณิพพาน	◆ สรุปปุทธประวัติ ◆ ประสูติ ▶ เหตุการณ์หลังประสูติ ◆ แรกนาขวัญ ◆ การศึกษา ◆ การอภิเษกสมรส ◆ เทวทูต 4 ◆ การออกผนวช	◆ สรุปปุทธประวัติ ◆ การบำเพ็ญเพียร ◆ ผจญมาร ◆ ตรัสรู้ ◆ ปฐมเทศนา ◆ ปรีณิพพาน
2. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	พระรัตนตรัย ▶ ศรัทธา โอวาท 3 ◆ ไม่ทำชั่ว ▶ เบญจศีล ◆ ทำความดี	พระรัตนตรัย ▶ ศรัทธา โอวาท 3 ◆ ไม่ทำชั่ว ▶ เบญจศีล ◆ ทำความดี	พระรัตนตรัย ▶ ศรัทธา โอวาท 3 ◆ ไม่ทำชั่ว ▶ เบญจศีล ◆ ทำความดี

	▶ เบญจธรรม ▶ สังคหวัตถุ 4 ▶ กตัญญูกตเวทีต่อ พ่อ แม่ และครอบครัว ▶ มงคล 38 - ทำตัวดี - วาง่าย - รับผิดชอบ ◆ ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิต และเจริญปัญญา)	▶ เบญจธรรม ▶ หิริ – โอตตัปปะ ▶ สังคหวัตถุ 4 ▶ ขรรวาส 4 ▶ กตัญญูกตเวทีต่อ ครู อาจารย์และ โรงเรียน ▶ มงคล 38 - กตัญญู - สงเคราะห์ญาติพี่น้อง	▶ เบญจธรรม ▶ สติ-สัมปชัญญะ ▶ สังคหวัตถุ 4 ▶ ขรรวาส 4 ▶ อัถตะ 3 (อัถคัดถะ ปรัถตะ อุทยัตถะ) ▶ กตัญญูกตเวทีต่อ ชุมชนสิ่งแวดล้อม ▶ มงคล 38 - รู้จักให้ พูดเพราะ
หัวข้อเรื่อง	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
		◆ ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิต และ เจริญปัญญา)	- อยู่สิ่งแวดล้อมที่ ◆ ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิต และเจริญปัญญา)
- พุทธศาสน สุภายิต	◆ อตตะ หิ อตตโน นาโถ ตนแลเป็นที่พึ่งของตน ◆ มาตา มิตตํ สเก ฆเร มารดาเป็นมิตรในเรือน ของตน	◆ นิमित्तํ สาธุรูปานํ กตัญญูกตเวทิตา ความกตัญญูเป็น เครื่องหมายของคนดี ◆ พรหมติ มคฺคิปโตโร มารดา บิดา ฌึนพรหม ของบุตร	◆ ททมาโน ปิโย โหติ ผู้ให้ย่อมเป็นที่รัก ◆ โมกโข กลยาณิชา สาธุ เปล่งวาจาไพเราะ ให้ สำเร็จประโยชน์
- พระไตรปิฎก	◆ แนะนำพระไตรปิฎก	◆ แนะนำพระไตรปิฎก	◆ แนะนำพระไตรปิฎก
- เรื่องน่ารู้จาก พระไตรปิฎก	◆ พระสารีบุตรโปรด มารดา	◆ วิธีปฏิบัติเมื่อถูกว่าร้าย	◆ รักสนุกจะทุกข์ฉุนฉ็ด
- ศัพท์ทาง พระพุทธศาสนา ที่ควรทราบ	◆ พระภิกษุ – สมณะ พราหมณ์ – ฤาษี	◆ ผู้วิเศษ – พระอิริยา	◆ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า - พระปัจเจกพุทธะ - พระอนุพุทธะ
3. ประวัติพุทธ	◆ สามเณรบัณฑิต	◆ สามเณรราหุล	◆ สามเณรลังกัจจะ

สาวกพุทธสาวิกา - ชาดก	◆ วัณณปจฉาชาดก ◆ สุวัณณสามชาดก	◆ วรุณชาดก ◆ วานรินทชาดก	◆ อารามทุสกะชาดก ◆ มหาวาณิชชาดก
4. หน้าที่ชาวพุทธ	◆ รู้アニสงส์การสวดมนต์ ◆ การช่วยเหลือบำรุงรักษา วัด ◆ การแสดงตนเป็นพุทธ มามกะ	◆ การปฏิบัติตนอย่าง เหมาะสมต่อพระรัตนตรัย ◆ การทำบุญให้ทาน ◆ การรู้จักสนทนาและ การปฏิบัติตนต่อ พระภิกษุ	◆ การไหว้พระ สวดมนต์ ◆ การไปวัด ประโยชน์ของการไป วัด ◆ การศึกษาพุทธศาสนวัน อาทิตย์ ◆ การแต่งกายที่เหมาะสม และการสำรวมระวัง
		◆ การแสดงเป็นพุทธมามกะ	◆ การถวายสิ่งของที่ เหมาะสมแก่พระภิกษุ ◆ การแสดงตนเป็นพุทธ มามกะ
หัวข้อเรื่อง	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
- มารยาทชาว พุทธและการ ปฏิบัติตนต่อ พระภิกษุ	ฝึกปฏิบัติ ◆ การพนมมือ ◆ การไหว้ ◆ การกราบ ◆ การนั่ง ◆ การลุกขึ้นยืนรับ ◆ มารยาทในการสนทนา ◆ มารยาทในการปฏิบัติตน	ฝึกปฏิบัติ ◆ การพนมมือ ◆ การไหว้ ◆ การกราบ ◆ การนั่ง ◆ การยืน การเดิน ◆ การสำรวมระวัง ◆ การปฏิบัติตนเมื่ออยู่ ในวัดและพุทธสถาน ◆ การร่วมพิธีกรรม เบื้องต้น	ฝึกปฏิบัติ ◆ การไหว้ ◆ การกราบ ◆ การต้อนรับ ◆ การรับ – ส่ง สิ่งของแก่ พระภิกษุ
- ชาวพุทธตัวอย่าง	◆ พระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ◆ เจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม)	◆ สมเด็จพระญาณสังวร (สุข ใกล้เคียง) ◆ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช	◆ สมเด็จพระพุฒาจารย์ (พรหมรสี) ◆ สมเด็จพระเจ้าตากสิน มหาราช

		(เจริญ สุวฑฺฒโน)	
5. การบริหารจัดการ และเจริญปัญญา	◆ ฝึกสวดมนต์และแผ่เมตตา ◆ รู้ความหมายและประโยชน์ของสติ ◆ ฟังเพลงและร้องเพลงอย่างมีสติ ◆ เล่นและทำงานอย่างมีสติ ◆ ฝึกให้มีสติในการฟัง การอ่าน การคิด	◆ ฝึกสวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตา ◆ รู้ความหมายและประโยชน์ของสติและสมาธิ ◆ ฝึกสมาธิเบื้องต้นด้วยกิจกรรมการเคลื่อนไหวอย่างมีสติ ◆ ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด	◆ ฝึกสวดมนต์ไหว้พระสรรเสริญคุณพระรัตนตรัยและแผ่เมตตา ◆ รู้ความหมายและประโยชน์ของสติสัมปชัญญะ ◆ รู้ประโยชน์ของการฝึกสติ ◆ ฝึกสมาธิเบื้องต้นด้วยก ◆ ฝึกสมาธิเบื้องต้นด้วยก
หัวข้อเรื่อง	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
	◆ การถาม และการเขียน	การถามและการเขียน	◆ ฝึกการอื่น การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ ◆ ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน
6. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	◆ ประวัติเบื้องต้น การเข้าร่วมกิจกรรม ➢ วันมาฆบูชา ➢ วันวิสาขบูชา ➢ วันอัฐมีบูชา ➢ วันอาสาฬหบูชา	◆ ประวัติการเข้าร่วมกิจกรรมและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้อง ➢ วันมาฆบูชา ➢ วันวิสาขบูชา ➢ วันอัฐมีบูชา ➢ วันอาสาฬหบูชา	◆ ความสำคัญและหลักปฏิบัติ ➢ วันมาฆบูชา ➢ วันวิสาขบูชา ➢ วันอัฐมีบูชา ➢ วันอาสาฬหบูชา
- ศาสนพิธี	◆ การบูชาพระรัตนตรัย ◆ การปฏิบัติตนต่อ	◆ ระเบียบพิธีการบูชาพระรัตนตรัย	◆ การอาราธนาศีล ◆ การสมาทานศีล

	ศาสนวัตถุ ศาสนสถาน	◆ การทำบุญตักบาตร ◆ การปฏิบัติตนต่อศาสนวัตถุ ศาสนสถาน	◆ การจัดโต๊ะหมู่บูชา ◆ เครื่องประกอบโต๊ะหมู่บูชา

หัวข้อเรื่อง	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
1. ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา	◆ พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชน	◆ พระพุทธศาสนาเป็นมรดกทางวัฒนธรรมล้ำค่าของชาติไทย ◆ พระพุทธศาสนาเป็นหลักในการพัฒนาชาติไทย	◆ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ
- พุทธประวัติ	◆ สรุปพุทธประวัติ ◆ ตรัส ◆ ประกาศธรรม ➢ โปรดชฎิล ➢ โปรดพระเจ้าพิมพิสาร ➢ พระอัครสาวก ➢ แสดงโอวาทปาฏิโมกข์	◆ สรุปพุทธประวัติ ◆ เสด็จกรุงกบิลพัสดุ์ ◆ พุทธกิจสำคัญ	◆ สรุปพุทธประวัติ ◆ ปลงอายุสังขาร ◆ ปิณธุสสาวก ◆ ปรีณิพพาน ◆ การถวายพระเพลิง ◆ เฉกพระบรมสารีริกธาตุ ◆ สังเวชนียสถาน ๔
2. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	พระรัตนตรัย ➢ ศรัทธา 4 ◆ พระพุทธ ➢ พุทธคุณ 3	พระรัตนตรัย ➢ ศรัทธา 4 ◆ พระพุทธ ➢ พุทธจริยา 3	พระรัตนตรัย ➢ ศรัทธา 4 ◆ พระพุทธ ➢ พุทธกิจ 5

	◆ พระธรรม ➢ หลักกรรม ◆ พระสงฆ์ ไตรสิกขา ➢ ศีล สมาธิ ปัญญา โอวาท 3 ◆ ไม่ทำชั่ว ➢ เบญจศีล ➢ ทุจจิต 3	◆ พระธรรม ➢ อริยสัจ 4 ➢ หลักกรรม ◆ พระสงฆ์ ไตรสิกขา ➢ ศีล สมาธิ ปัญญา โอวาท 3 ◆ ไม่ทำชั่ว ➢ เบญจศีล ➢ อบายมุข 4	◆ พระธรรม ➢ อริยสัจ 4 ➢ หลักกรรม ◆ พระสงฆ์ ไตรสิกขา ➢ ศีล สมาธิ ปัญญา โอวาท 3 ◆ ไม่ทำชั่ว ➢ เบญจศีล ➢ อบายมุข อกุศลมูล 3
หัวข้อเรื่อง	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
	◆ ทำความดี ☐ เบญจธรรม ☐ สุจริต 3 ☐ พรหมวิหาร 4 ☐ กตัญญูกตเวที ต่อประเทศชาติ ☐ มงคล 38 - เคารพ - ถ่อมตน - ทำความดีให้ พร้อมไว้ก่อน ◆ ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิต และ เจริญปัญญา)	◆ ทำความดี ☐ เบญจธรรม ☐ บุญกิริยาวัตถุ 3 ☐ อคติ 4 ☐ อิทธิบาท 4 ☐ กตัญญูกตเวทีต่อ พระพุทธศาสนา ☐ มงคล 38 - ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน - การงานไม่อาชุล - อวดตน ◆ ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิต และ เจริญปัญญา)	◆ ทำความดี ☐ เบญจธรรม ☐ กุศลมูล 3 ☐ พลละ 4 ☐ คารวะ 6 ☐ กตัญญูกตเวทีต่อ พระมหากษัตริย์ ☐ มงคล 38 - มีวินัย - การงานไม่มี โทษ - ไม่ประมาทใน ธรรม ◆ ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิต และ เจริญปัญญา)

3. พุทธศาสน สุภายิต	◆ สุขา สงฆสส สามคคี ความพร้อมเพรียงของ หมู่ ให้เกิดสุข ◆ โลโกปตมภิกขา เมตตา เมตตาธรรม คำจุนโลก	◆ วิริเยน ทุกขมจเจติ คนจะล่วงทุกข์ได้เพราะ ความเพียร ◆ ปณญา โลกสมิ ปชฺ โขโต ปัญญาคือแสงสว่างใน โลก	◆ สจเจน กิตติ ปโป คนจะได้เกียรติ ด้วย สัจจะ ◆ ขณาวาที ตถาการิ พูดเช่นไร ทำเช่นนั้น
4. พระไตรปิฎก	◆ ความหมายของ พระไตรปิฎก	◆ การแบ่งพระไตรปิฎกเป็น 3 ปิฎก คือ พระวินัย พระสูตร พระอภิธรรม	◆ ลักษณะเฉพาะและ ความสำคัญของ พระไตรปิฎก
- เรื่องน่ารู้จาก พระไตรปิฎก	◆ พระโมคคัลลานะเรียน วิชาแก่งว่ง	◆ อสรพิษร้าย 4 ตัว	◆ หากินผิดถิ่นย่อม พินาศ ◆

หัวข้อเรื่อง	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- ศัพท์ทางพระพุทธ ศาสนาที่ควรทราบ	◆ อุเบกขา – อัญญาญ เบกขา	◆ สันโดษ (ในสิ่งเสพเสวย) ◆ ไม่สันโดษ (ในกุศล ธรรม)	◆ ตัณหา – นันทะ
- ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา	◆ พระอรุเวลกัสสปะ	◆ พระโสณโกฬวิสะ	◆ พระราธะ
- ชาดก	◆ กุฎทกชาดก ◆ มหาอุกกุสชาดก	◆ จูฬเสนภูชาดก ◆ วัณณาโรหชาดก	◆ ทีฆนิติโกสธชาดก ◆ สัพพทาฐชาดก
- หน้าที่ชาวพุทธ	◆ รู้อันสงสการสวมนนต ◆ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ วัด ◆ การบำเพ็ญตนให้เป็น ประโยชน์แก่วัด ◆ การเรียนธรรมศึกษา ◆ กิจกรรมพระพุทธศาสนา ๑ วันในโรงเรียน	◆ การจัดพิธีกรรมที่เรียบ ง่ายประหยัด มี ประโยชน์ และถูกต้อง ตามหลัก พระพุทธศาสนา ◆ ความเบื้องต้น เกี่ยวกับศาสนสถาน ◆ การสร้างความสำนึกใน ประโยชน์และ	◆ ความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับสถานที่ต่าง ภายในวัด เช่น เขต พุทธาวาส สังฆาวา และ การ ปฏิบัติตน เหมาะสม ◆ การเข้ารับการ บรรพชาใน พระพุทธศาสนา

	◆ การเข้าค่ายพุทธบุตรและการเข้าร่วมพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาและนำสู่การปฏิบัติ ◆ การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ	คุณค่าของการรักษาศีล ◆ การเข้าค่ายพุทธบุตร ◆ การแสดงตนเป็น พุทธมามกะ	◆ การเข้าค่ายพุทธบุตร ◆ การแสดงตนเป็น พุทธมามกะ
- มารยาทชาวพุทธและการปฏิบัติตนต่อพระภิกษุ	◆ ปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระภิกษุ ◆ การยืน การเดิน และการนั่งที่เหมาะสมในโอกาสต่างๆ	◆ การชวนชาวและกรณีมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา	◆ การถวายของแก่พระภิกษุ ◆ การปฏิบัติตนในฉันทะ

หัวข้อเรื่อง	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
		◆ การปฏิบัติตนขณะประกอบพิธีกรรม ◆ การไหว้พระรัตนตรัย บิคา มารดา ครูอาจารย์ผู้ที่เคารพนับถือ และบุคคลตามฐานะ ◆ การกราบพระรัตนตรัยกราบบุคคลตามฐานะและการกราบศพ	◆ การปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชน เพื่อประโยชน์ต่อศาสนา
- ชาวพุทธ ตัวอย่าง	◆ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ◆ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	◆ สมเด็จพระสังฆราช(สา) ◆ อาจารย์เสถียร โพธิ์นันทะ	◆ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช ◆ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส
5. การ	◆ สวดมนต์ไหว้	◆ สวดมนต์ไหว้พระสรรเสริญ	◆ สวดมนต์ไหว้พระ

บริหารจิต และเจริญ ปัญญา	พระสรเรณูคุณ พระรัตนตรัยและ แผ่เมตตา ◆ รู้ความหมายของ สติสัมปชัญญะสมาธิ และปัญญา ◆ รู้วิธีปฏิบัติและ ประโยชน์ของการบริหาร จิตและเจริญปัญญา ◆ ฝึกการกำหนดรู้ ความรู้สึกเมื่อเห็นรูป หู ฟังเสียงจุกมกกลิ่น ลิ้น ลิ้มรส กายสัมผัสสิ่งที่มา กระทบใจรับรู้ ธรรมารมณ์	คุณพระรัตนตรัยและแผ่ เมตตา ◆ รู้ความหมายของ สติสัมปชัญญะสมาธิและ ปัญญา ◆ รู้วิธีปฏิบัติและประโยชน์ของ การบริหารจิตและเจริญ ปัญญา ◆ ฝึกการกำหนดรู้ความรู้สึก เมื่อเห็นรูป หูฟังเสียงจุกมก กลิ่น ลิ้นลิ้มรส กาย สัมผัส สิ่งที่มากระทบใจรับรู้ ธรรมารมณ์	สรเรณูคุณพระ รัตนตรัยและแผ่เมตตา ◆ รู้ความหมายของ สติสัมปชัญญะสมาธิและ ปัญญา ◆ รู้วิธีปฏิบัติและ ประโยชน์ของ การบริหารจิตและ เจริญปัญญา ◆ ฝึกการกำหนดรู้ความรู้สึก เมื่อเห็นรูป หูฟังเสียงจุก มกกลิ่น ลิ้นลิ้มรส กาย สัมผัสสิ่งที่มากระทบใจรับรู้ ธรรมารมณ์

หัวข้อเรื่อง	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
	◆ ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน	◆ ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน	◆ ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน
6. วันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา	◆ วิถีปฏิบัติตน และการ เข้าร่วมกิจกรรม ➢ วันมาฆบูชา ➢ วันวิสาขบูชา ➢ วันอัฐมีบูชา ➢ วันอาสาฬหบูชา ➢ วันธรรมสวนะ	◆ สรุปรวันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา ◆ ความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์ การเข้าร่วมกิจกรรม หลักปฏิบัติ ➢ วันมาฆบูชา ➢ วันวิสาขบูชา ➢ วันอัฐมีบูชา	◆ สรุปรวันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา ◆ ความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์ การเข้าร่วมกิจกรรม หลักปฏิบัติ ➢ วันมาฆบูชา ➢ วันวิสาขบูชา ➢ วันอัฐมีบูชา

		➤ วันอาสาฬหบูชา ➤ วันธรรมสวนะ	➤ วันอาสาฬหบูชา ➤ วันธรรมสวนะ
- ศาสนพิธี	◆ การอาราธนาศีล ◆ การอาราธนาธรรม ◆ การอาราธนาพระปริตร ◆ ระเบียบพิธีและการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะ	◆ เครื่องสังฆทาน ◆ พิธีถวายสังฆทาน ◆ ระเบียบวิธีในการทำบุญ งานมงคล	◆ ทบทวนการอาราธนาศีล อาราธนาธรรม และอาราธนาพระปริตร ◆ พิธีทอดผ้าป่า ◆ พิธีทอดกฐิน ◆ ระเบียบพิธีในการทำบุญงานอวมงคล

จากการศึกษาเอกสารดังกล่าว สรุปได้ว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนานั้น ได้จัดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม โดยจัดอยู่ในสาระที่ 1 เรื่องศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ทั้งในระดับช่วงชั้นที่ 1 และระดับช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งมีหัวข้อเรื่องที่จัดให้นักเรียนได้เรียนดังนี้ ประวัติดั้งเดิมและความสำคัญของพระพุทธศาสนา หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ประวัติดั้งเดิมพุทธสาวก พุทธสาวิกา หน้าที่ชาวพุทธ การบริหารจัดการและเจริญปัญญาและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – นามสกุล

นายสมพร ปากกะพอก

วันเดือนปีเกิด

11 เมษายน 2496

ที่อยู่

109 ตำบลมิตรภาพ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี

ตำแหน่งหน้าที่การงาน

ผู้อำนวยการโรงเรียน

สถานที่ทำงาน

โรงเรียนวัดหนองกะธาด ตำบลโคกสะอาด
อำเภอหนองแซง จังหวัดสระบุรี 18170

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2513

มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดใหม่กรงทอง อำเภอสรีมหาโพธิ์
จังหวัดปราจีนบุรี

พ.ศ. 2518

ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา วิทยาลัยครูพระนคร
กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2520

ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิทยาลัยครูพระนคร
กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2523

การศึกษาศาสตรบัณฑิต (สังคมศึกษา) มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒบางเขน กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2549

ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
กรุงเทพมหานคร